

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 7C/256/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5611210995
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2013:5611210995.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou JUDr. Gabrielou Briškovou v právnej veci žalobcov: 1. B. X.S., Y. Q., K. X. X. XXXX, O. B. J. Q., U. XXXX/XX, 2. Q. Q. X., K. XX. X. XXXX, bytom u zákonnej zástupkyne, žalobkyne v 1. rade, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Ú.Y. V., W. B. U. Y. J. Q., 3. U. X., Y. X., K. XX. XX. XXXX, O. G. V., K. XXX/XX, 4. Q. X., K. XX. X. XXXX, O. G. V., K. XXX/XX, všetci právne zastúpení JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Štúrova 4330/31, proti žalovanému: I. R., K. XX. X. XXXX, O. B. J. Q., X. XXX/X, I. Č. B. Ú. K. B. I. R. W. B. W., právne zastúpeného: JUDr. Ladislavom Jančim, advokátom so sídlom v Ružomberku, Dončova č. 1451/21, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 150.000 eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi v 1. rade sumu 20.000 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi v 2. rade sumu 23.000 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi v 3. rade sumu 10.000 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 10.000 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V zostávajúcej časti sa žaloba z a m i e t a.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia v 1. až 4. rade sa podanou žalobou na tunajšom súde dňa 16. 11. 2011 domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, žalobkyňa v 1. rade vo výške 40.000 eur, žalobkyňa v 2. rade 50.000 eur, žalovaná v 3. rade 30.000 eur, žalovaný v 4. rade 30.000 eur, ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný dňa 20. 6. 2010 o 00.15 hod. po predchádzajúcim požití alkoholických nápojov viedol osobné motorové vozidlo v Liptovskom Mikuláši po štvorprúdovej ceste, neprispôsobil jazdu vozidla situácii cestnej premávky a svojim schopnosťami, pred križovatkou cez odbočovací pruh predchádzal pred ním jazdiace vozidlo vo vzdialenosti, ktorá nebola dostatočná na dokončenie predchádzania, rýchlosťou 105 km/hod., prešiel do protismeru a na prechode pre chodcov pravou časťou vozidla narazil do chodca H. Q. X., K. X. XX. XXXX, ktorý bol manželom žalobkyne v 1. rade, otcom žalobkyne v 2. rade, synom žalobkyne v 3. rade a žalobcu v 4. rade, ktorý prechádzal zo stredového deliaceho ostrovčeka na druhú stranu, a na mieste nehody zraneniam podľahol. Žalovaný uvedeným protiprávnym konaním spáchal prečin usmrtienia, za ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 2T/105/2010 zo dňa 16. 11. 2010, právoplatný a vykonateľný 12. 5. 2011, uznaný za vinného a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 7,5 roka. Rozsudok prvostupňového súdu bol potvrdený odvolacím súdom - Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 3To/15/2011-302 zo dňa 12. 5. 2011, ktorý zamietol odvolanie žalovaného. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 12. 5. 2011. Žalovaný sa dopustil kumulovane porušení najdôležitejších

povinností uložených vodičovi zákonom o cestnej premávke. Viedol vozidlo ovplyvnený alkoholickými nápojmi, rýchlosťou viacnásobne prevyšujúcou povolenú rýchlosť v uzavretej obci. Poškodeného H.. Q.. X. zrazil na prechode pre chodcov, v protismere na štvorprúdovej vozovke. Do protismeru sa dostal v dôsledku nedovoleného predchádzania iného motorového vozidla cez odbočovací jazdný pruh vo vzdialenosti, ktorá by mu ani neumožnila dokončenie odbočovania pred križovatkou. Uvedeným spôsobom jazdy sa žalovaný musel nevyhnutne dostať do kolíznej situácie s iným účastníkom cestnej premávky. H.. Q.. X. nemohol za žiadnych okolností predvídať ohrozenie zo svojej ľavej strany a pri rýchlosti približujúceho sa vozidla nemal žiadnu možnosť zrážke sa vyhnúť. Odvolací súd vyhodnotil spôsob jazdy žalovaného ako mimoriadne nebezpečný pre ostatných účastníkov cestnej premávky, bezohľadný a ničím neospravedliteľný. Svojim správaním prejavil vysokú mieru arogancie vo vzťahu k dodržiavaniu predpisov o cestnej premávke z pozície vodiča a k bezpečnosti ostatných účastníkov cestnej premávky, čo sa prejavilo v nenapraviteľnom tragickom následku, ktorým bola smrť mladého človeka, najbližšieho príbuzného žalobcov. Žalobkyňa v 1. rade s nebohým manželom uzatvorila dňa XX. X. XXXX manželstvo po päťročnej vážnej známosti, pričom v nasledujúcich rokoch sa pokúšali založiť rodinu, avšak neúspešne. Žalobkyňa v 1. rade počas uvedeného obdobia dva krát potratila. V roku 2009 tretí krát otehotnela a v čase dopravnej nehody bola v ôsmom mesiaci tehotenstva. S manželom sa tešili na svoje vytúžené dieťa. V dôsledku tragédie sa pre žalobkyňu v 1. rade zmenil život. Nemala chuť žiť, cítila však zodpovednosť za dovtedy nenarodené dieťa, žalobkyňu v 2. rade. Prišla o rodinný život, o manžela a priateľa v jednej osobe. Mali spoločné koníčky, aktívne sa venovali turistike, bicyklovaniu a lyžovaniu. Navštevovali hudobné festivaly, chodili do kina, do divadla, medzi priateľov. Každoročne sa zúčastňovali ako diváci pretekov - rally aj mimo územia Slovenska. Manžel žalobkyne v 1. rade sa každoročne aktívne zúčastňoval lyžiarskych pretekov - Pohár Liptova, kde sa vždy umiestňoval na prvom, prípadne druhom mieste. Žalobkyňa v 1. rade ho podporovala, zdieľala s ním úspech. Ako manželia trávili spolu všetok svoj voľný čas, chodili na dovolenky, boli si vzájomne oporou. Okrem spoločných koníčkov žalobkyňa v 1. rade mala aj vlastné záujmy, niekoľko rokov navštevovala jazykový kurz nemčiny, chodila na aerobik, venovala sa paličkovaniu. Od manželovej smrti sa týmto záujmom nevenuje. Všetko jej pripomína manžela a bez neho je všetko iné. Život sa jej od základu zmenil smerom k horšiemu. Stres a smútok, ktorý prežívala v dôsledku tragickej strany manžela sa prejavili aj v tom, že dva týždne po smrti manžela 5. 7. 2010 žalobkyňu v 1. rade hospitalizovali v nemocnici pre podozrenie z predčasného pôrodu. Samotný pôrod dňa 15. 8. 2010 bol komplikovaný, následkom čoho žalobkyňa v 1. rade navštevuje s dcérou, žalobkyňou v 2. rade lekárov. Jeden krát za dva mesiace neurológiu, jeden krát za dva mesiace detskú ortopédiu v Žiline, jeden krát mesačne rehabilitáciu a dva krát denne s ňou musí cvičiť Vojtovu metódu. Ostala sama na výchovu a výživu svojej dcéry, aj na uvedené zdravotné problémy dieťaťa. Cvičenie Vojtovou metódou je pre žalobkyňu v 1. rade veľmi nepríjemné po fyzickej aj emočnej stránke. Podstata cvičenia spočíva v dávaní dieťaťa do neprirozenej neznámej polohy, následkom čoho dieťa pri cvičení veľmi plače. Čím je dcéra staršia, žalobkyňa v 1. rade ju už nevláda držať v požadovaných polohách, súčasne jej to spôsobuje veľkú bolesť, keď vidí dieťa trpieť. Keby žil manžel žalobkyne v 1. rade, nielenže by jej pomáhal, ale by aj s dcérou cvičil, keďže bol v oblasti cvičenia a masáží veľmi zručný, ovládal mnohé fyzioterapeutické cviky a postupy. Vo dvojici by celú situáciu ľahšie a lepšie znášali. Manžel žalobkyne v 1. rade bol vojak z povolania, od roku 2000 trénoval deti v zjazdovom lyžovaní v Závažnej Porube. Rodinný príjem zvyšoval aj tvorbou webstránok. V čase nehody bola žalobkyňa v 1. rade práceneschopná z dôvodu rizikového tehotenstva a poberala nemocenské dávky. Živiteľom rodiny bol manžel. Zásah, ku ktorému došlo mal následky vo finančnej oblasti, keď žalobkyňa dostávala len nemocenské dávky vo výške 11,88 eur denne. Od manželovej smrti do marca 2011 mala žalobkyňa v 1. rade zablokovaný prístup k spoločným peniazom v dôsledku dedičského konania. Bola odkázaná na finančnú pomoc príbuzných a priateľov. Na detskú výbavičku a manželov pohreb si musela finančné prostriedky požičať. Žalobkyňa v 1. rade stratila tak možnosť s manželom mať ďalšie dieťa. Žalobkyňa v 2. rade stratila možnosť mať súrodenca, už nikdy nebudú kompletná rodina. Maloletá Žalobkyňa v 2. rade sa narodila približne dva mesiace po dopravnej nehode. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Úmrtím otca žalobkyňa v 2. rade stratila úplnú možnosť vyrastať a vyvíjať svoju osobnosť v úplnej rodine, vytváraním vzájomných vzťahov medzi otcom a dcérou. Postavenie a úloha biologického rodiča v živote jedinca a vytváranie vzájomných rodinných a citových väzieb je nezastupiteľné. Žalobkyňa v 2. rade uvedené v dôsledku dopravnej nehody stratila. Utrpela tak nenahraditeľnú stratu, v dôsledku ktorej si nebude nikdy môcť vytvoriť vzťah s otcom, ktorý vzťah je jedinečný. Nikdy jej nebude môcť byť oporou, vzorom. Nespozná a nepocíti lásku otca. Žalobcovia v 3. a 4. rade sú rodičmi zomrelého H.. Q.. X., ktorý bol ich prvorodeným synom. Bol typ vzorového syna, ktorý hoci mal už vlastnú rodinu, o rodičov

sa neustále staral, v ich domácnosti im veľmi pomáhal, bol mimoriadne technicky zručný a pomáhal rodičom s opravami, nákupmi aj v záhrade. Každoročne spoločne pripravovali a rúbali drevo na zimu. Zariaďoval všetky záležitosti na úradoch. Bol synom, ktorý sa o všetko postará, vybaví. Žalobca v 4. rade bol správcom lyžiarskeho strediska v Závažnej Porube a všetko spojené s lyžovaním bolo ich spoločným koníčkom. Chodieval pomáhať žalobcovi v 4. rade do lyžiarskeho strediska. Žalobcovia v 3. a 4. rade stratili hlavne možnosť byť a rozvíjať vzťahy so svojim synom, možnosť stráviť s nim spoločné chvíle a tešiť sa z jeho rodiny. Žalobcovia v 3. a 4. rade veľmi zle znášajú smrť prvorodeného syna, pričom tragédia sa odrazila aj na ich poškodení zdravia a ich rodinnom živote. Od júna 2010 do decembra 2010 bola žalobkyňa v 3. rade práceneschopná. Rok užívala sedatíva a antidepresíva. Aj v súčasnosti to ťažko prežíva. V dôsledku straty svojho syna nemohla nastúpiť do zamestnania. Od decembra 2010 pracuje, veľmi ťažko sa však sústreďuje na prácu. Najmenšia spomienka na syna jej spôsobuje úzkosť, smútok a plač. Prestala aktívne žiť, nevenuje sa koníčkom. Nechodí medzi ľuďmi. Pred smrťou rada vyšívala, pracovala v záhrade, kde jej pomáhal aj syn. Žalobca v 4. rade v čase odvolacieho konania so žalovaným, na ktoré sa chystala celá rodina, v dôsledku všetkého čo sa stalo, dostal mozgovú porážku. Bol hospitalizovaný. Je práceneschopný, raz týždenne chodí k lekárom. Má rečové ťažkosti s zákaz viesť motorové vozidlá. Musel sa znova učiť písmená. Má problémy so spánkom a v noci, keď došlo k tragickej nehode, nemôže spať. So synom chodievali na huby, na preteky, rally. Po synovej smrti nemá chuť na žiadnu aktivitu, ktorej sa predtým venoval. Žalobcovia chodievali na rodinné guláše, oslavy, na výlety a návštevy k rodine do Q. a R.. Od tragickej udalosti sa všetko radikálne zmenilo. Vyhybajú sa spoločnosti. Protiprávnym konaním žalovaného došlo k neodstrániteľnej citovej ujme a strate, narušeniu celistvosti ich rodiny. Zbytočnou smrťou najbližšieho príbuzného žalobcovia utrpeli zásah do ich osobnostných práv, právo na súkromie a rodinný život, ktoré sú chránené Ústavou SR, článok 19 ods. 2, Listinou základných práv a slobôd, článok 10 ods. 2, ako aj ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Žalovaným sa osobne žalobca neospravedlnil za svoje konanie. List adresovaný žalobkyni v 1. rade napísaný žalovaným tri mesiace po smrti jej manžela ešte viac prehĺbil smútok. Ide o účelovo napísaný list s cieľom pomôcť sebe samému zmierniť výšku hroziaceho trestu. Obdobne adresoval list žalobcom v 3. a 4. rade dňa 25. 6. 2010. Vzhľadom na obsah oboch listov ide o chladný a neosobný prejav s absenciou ľútosť. Vzhľadom na mimoriadnosť zásahu do súkromia a rodinného života žalobcov protiprávnym konaním žalovaného je daný dôvod na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Trvalá a neodstrániteľná ujma zanechá v živote žalobcov trvalé následky, ktoré nie je možné ničím odstrániť. Konanie zo strany žalovaného bolo nielen viacnásobné a intenzívne, že už viac protiprávneho konania v jednom konaní nemohlo byť. Navrhli preto, aby žalovaný zaplatil žalobkyni sumu 40.000 eur, žalobkyni v 2. rade 50.000 eur, žalobcom v 3. a 4. rade každému vo výške 30.000 eur, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu.

Žalovaný namietal neprimeranosť výšky uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti s danou udalosťou. Uvedomuje si, že mal podiel viny na tragickej udalosti a uvedomuje si aj následky, teda stratu blízkej osoby, ktorá je neodstrániteľnou ujmom a ktorú nemôže kompenzovať žiadna finančná suma. Žalobkyňa v 2. rade v čase tragickej nehody nebola narodená. Je otáznou, či tragická udalosť zasiahla do jej práv a práv na rodinný život. Odsúdenie žalovaného v rámci trestného konania plní satisfakčnú úlohu a poskytuje určité zadosťučinenie aj žalobcom ako pozostalým. Vyjadruje mieru odsúdenia. Výška trestu, ktorý bol ukladaný exemplárne, plní istú satisfakčnú úlohu. Na písomné prejavy žalovaného je potrebné nahliadať objektívne. Žalovaný priznal svoju vinu a vo svojich výsluchoch v trestnom konaní svoj čin oľutoval. Aj takýmto spôsobom prejavil úctu pozostalým. Náhrada nemajetkovej ujmy nemôže byť likvidačná. Poukázal na rozhodnutie odvolacích súdov, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur (rozhodnutie KS v Žiline, č. k. 6Co 396/2010 zo dňa 20. 4. 2011), pričom bola odškodňovaná dcéra obete trestného činu vraždy. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 31. 5. 2012, č. k. 10Co 236/2011 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch rodičom za smrť dieťaťa vo výške 5.000 eur, súrodencovi 10.000 eur. Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj princíp právnej istoty, ktorý znamená, že v obdobných právnych veciach by mali súdy uplatňovať rovnaké princípy. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy neodráža skutočnosť, že dopravná nehoda sa stala ako následok nedbanlivostného konania a nie konania úmyselného.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkov, pripojeným spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 2T/105/2010, správami zdravotníckych zariadení, správami o pomeroch účastníkov, zistiť nasledovné:

Žalobkyňa v 1. rade vo svojej výpovedi uviedla, že s manželom sa poznali od roku 1999, odkedy tvorili pár a spolu trávili všetok voľný čas. Po piatich rokoch sa zosobášili. Snažili sa mať dieťa, čo sa im však

nedarilo pre zdravotné problémy. Keď sa žalobkyni v 1. rade podarilo otehotnieť, tešili sa obidvaja, že rodina bude úplná a ich túžba bude naplnená. Spoločne veľa športovali, bicyklovali, chodili do divadla, do kina, na koncerty, stanovali, venovali sa turistike. Viedli aktívny spoločenský život. Po smrti manžela žalobkyňa v 1. rade o všetko uvedené prišla. Z uvedených aktivít nič nevykonáva. V rozhodný deň sa s manželom rozlúčila, on šiel na koniec ich ulice kúpiť chlieb. Už sa nevrátil. Zrútil sa jej celý doterajší život. Nastalo mimoriadne náročné obdobie. Kvôli dieťaťu sa snažila všetko zvládnuť. S manželom mali veľmi krásny vzťah. Rozumeli si. Manžel bol v rodine osobou, ktorý mal na starosti mužské záležitosti, veľké nákupy, opravy, údržbu vozidla, spravovanie financií. V súčasnej dobe je všetko sama. Je to náročné, keď musí ísť napríklad na opravu vozidla sama s malým dieťaťom. Po smrti manžela v čase jej tehotenstva nastali zdravotné problémy, bola hospitalizovaná. V tom čase mohol byť manžel pri nej, rovnako ako pri pôrode. Keď sa dcéra narodila, črtami pripomínala nebohého manžela. To už u žalobkyne v 1. rade vyvolávalo ďalšie zaťažujúce pocity. Bolo pre ňu náročné prežívať uvedené obdobie sama s dcérou. Bolo ťažké pozeráť sa na vlastné dieťa a dennodenne plakať. Obdobie bolo náročné aj z existenčných dôvodov. Manželove účty boli zablokované. Jediným príjmom bola materská. Musela si požičať na pohreb, výbavičku pre dieťa, na existenčné potreby. Manžel bol predovšetkým oporou v rodine, ktorý všetkým chýba. Už nikdy nebude prežívať takýto vzťah, o aký prišla. S dcérou chodí na pravidelné kontroly minimálne raz mesačne. Má skoliózu chrbtice, problém s držaním krku. Chodí s ňou sama k lekárom, pričom stretáva obidvoch rodičov s takými deťmi. S dcérou je potrebné vykonávať cvičenia Vojtovou metódou. Manžel ovládal masérské úkony, terapeutické cvičenia. S dcérou by cvičenie vykonával určite on. Uvedená liečebná metóda je náročná fyzicky aj psychicky. Žalovaný sa jej nikdy osobne neospravedlnil. Tri mesiace po nehode jej poslal list, pričom slová, ktoré v liste použil, vôbec nezmiernili ľútosť, ale naopak. Jej gynekológ jej povedal, že predčasné kontrakcie mohli byť následkom stresovej záťaže, ktorú prežívala. Nevyhľadala pomoc u psychológa alebo psychiatra. Mala zdravotné problémy v období tehotenstva. S dieťaťom navštevuje detského neurológa, chodí na ortopediu do Žiliny.

Žalobkyňa v 3. rade vo svojej výpovedi uviedla, že nebohý syn bol veľmi dobrý človek. Robil rodičom radosť. Tešili sa z neho celý život. Veľmi ťažko sa jej o tom rozpráva. So synom sa stretávali, boli v pravidelnom kontakte. Keď mala voľno, zatelefonoval, že príde na obed. Snažila sa mu navariť, čo má rád. Po smrti nemohla variť jeho obľúbené jedlo, piecť jeho obľúbený koláč. Mal svoje záujmy, koničky, lyžoval, chodil bicyklovať okolo Mary. Keď sa dozvedela nešťastnú správu, bolo pre ňu všetko veľmi ťažké. Nemohla prechádzať cez ten prechod, chodiť po dedine. Každý sa pýtal, ako sa to stalo. V tom čase nesledovali ani správy. Nevedela, komu čo povedať, ako reagovať. Utiahla sa do ústrania, aby nemusela nič vysvetľovať. Šírili sa klebety, že neveste sa narodí mŕtve dieťa. Žalobkyňa v 3. rade bola aj práceneschopná. V tom čase bola nezamestnaná. Z úradu práce jej ponúkali miesto, ktoré vzhľadom na nastalú situáciu prijať nemohla. Snažila sa nazbierať sily, aby mohla ďalej žiť. Došlo však k ďalšej vážnej udalosti. Žalobca v 4. rade dostal mozgovú príhodu. Nastalo veľmi ťažké obdobie. S manželom v noci nespávali, vždy o polnoci sa budia na tú hodinu, keď sa to stalo. Nebohý syn bol najstarší, veľmi im pomáhal v záhrade, s nákupmi, s manželom chodili chystať drevo do hory, cez zimu pomáhal na zjazdovke. So žalobcom v 4. rade mali spoločné záujmy, koničky, chodili spolu na výlety. Syn bol vždy opatrný, dodržiaval dôsledne bezpečnostné pravidlá. Nosil reflexnú vestu. Aj žalobkyni v 3. rade zabezpečil reflexnú pásku. Je to veľmi ťažká ujma. Ich mladší dvaja synovia žijú v G. V., Q. X., K.. X. XX. XXXX a V. X., K.. X. X. XXXX. Starší syn býva s manželkou v obci G.Á. V., mladší syn býva s nimi, je viac vo firme, kde pracuje. Žalobkyňa v 3. rade vypovedala v ťažkom citovom rozpolžení.

Žalobca v 4. rade sa pridržiaval v plnom rozsahu výpovede žalobkyne v 3. rade. V dôsledku tragickej udalosti jeho život skončil na 90%. Ďalšia časť v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu, ktorý je dôsledkom stresov, ktoré prežil. Všetko sa mu zrútilo. Vybavuje si čo všetko s deťmi prežil, kde spolu so synom chodili, čo robili. Syn mal obdobie, keď sa mu všetko darilo, chcel začať stavať dom. Jeho život skončil takouto hlúposťou. Žalobca v 4. rade je dlhoročný šofér. Najazdil veľa kilometrov, za tie roky sa mu nič podobné nestalo. Ako rodina spoločne chodili na rôzne podujatia, aj so synom, nevestou, na preteky, po okolitých krajinách, do Maďarska, do Poľska. Aj pred tragickou udalosťou boli v Maďarsku. Želali si, aby syn žil. Vzhľadom na zdravotné problémy žalobcu v 4. rade bol výsluch ukončený.

Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že sa nebude pred súdom k veci vyjadrovať. Môže vyjadriť len ľútosť nad svojim konaním a ospravedlniť sa. Na výzvu súdu žalovaný povedal prepáčte. Pridržiaval sa prednesu svojho právneho zástupcu, vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá predstavuje 10.000 eur na osobu. Žalovaný má ukončené základné vzdelanie. Strednú školu V. nedokončil, prerušil štúdium v maturitnom ročníku v roku 2009. Štúdium je stále prerušené. Býval s rodičmi a bratom. Po

prerušení štúdia odišiel pracovať do Holandska, robil v Helmut. Vycestoval prostredníctvom pracovnej agentúry, s ktorou mal uzavretú pracovnú zmluvu najskôr na tri mesiace, neskôr na šesť mesiacov. Pracoval ako mäsiar. Jeho príjem predstavoval približne mesačne 800 eur. Následne bol nezamestnaný. Pracoval aj v Stavodistrii ako stavebný robotník na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú, sedem mesiacov. Jeho príjem predstavoval približne 400 eur. V Holandsku pracoval v období rokov 2009 - 2010. Následne šiel do výkonu trestu. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, ako ani motorové vozidlo. V predmetný deň jazdil na vozidle svojho brata. Spoločnú domácnosť viedol s rodičmi, ktorí sú zárobkovo činní, aj s bratom, ktorý je tiež zárobkovo činný. Bývali v trojizbovom byte v J. Q.. Peňažnú náhradu mieni splácať. Vo výkone trestu bude zaradený do práce a po skončení jej výkonu sa mieni zamestnať.

Výsluchom svedkyne A. S., kamarátky žalobkyne v 1. rade bolo zistené, že sa spoznala so žalobkyňou v 1. rade v zamestnaní, v tom čase bola žalobkyňa v 1. rade už vydatá. Mali spoločné záľuby, často sa stretávali, chodili na rôzne podujatia. Žalobkyňa v 1. rade bola veselá mladá žena, ktorá chodila na turistiku, spoločne sa chodili aj zabávať. Na grilovačke u nich na dvore sa spoznala aj s nebohým manželom žalobkyne v 1. rade. Bol to veľmi zohratý pár, snažili sa o rodinu. Žalobkyňa v 1. rade mala v tomto smere zdravotné problémy. Túžili po dieťati. Žalobkyňa v 1. rade mala rizikové tehotenstvo. Po tragickej udalosti prestala komunikovať s okolím. Stretli sa len náhodne, keď šla s kočiarom. S nebohým manželom mala žalobkyňa v 1. rade veľa spoločných záľub, turistiku, lyžovanie, víkendové pobyty, chaty. Chodili spolu na automobilové preteky. Nebohý manžel žalobkyne v 1. rade bol veľmi pozorný. So žalobkyňou v 1. rade sa stretávala svedkyňa hlavne v práci, každodenne. Okrem toho chodili na kávu, žalobkyňa v 1. rade ju niekam zobrala. Bežne sa rozprávali o súkromí. Žalobkyňa sa po tragickej udalosti uzatvorila, nekontaktovala svedkyňu. Domácnosť žalobkyne v 1. rade navštevovala na opekačkách. Stali sa pravidelnosťou. Každoročne sa takto stretávali. Týždeň alebo dva pred tragicou udalosťou mali poslednú opekaču. Oslavovali spolu narodeniny.

Výsluchom svedkyne Q. X., krsnej matky nebohého, bolo zistené, že so žalobkyňou v 3. rade, s ktorou je kmotra, sa často navštevovali, chodili na guláše. Vzájomne sa navštevovali. Trávili spolu veľa času. Po predmetnej udalosti však žalobcovia v 3. a 4. rade dlho neboli. Žalobkyňa v 3. rade mala veľký problém v dôsledku predmetnej udalosti. Nedokázala povedať súvislú vetu, súvisle rozprávať. Žalobca v 4. rade chodil od okna k oknu, stále čakal nebohého syna. Žalobkyňa v 3. rade svedkyňa pomáhala robiť nákupy. Po pohrebe nechcela chodiť medzi ľuďmi. Ľudia sa vypytovali, ako sa to stalo. Svedkyňa sa snažila ju viesť, aby šla aspoň do obchodu, na poštu. Odmietala chodiť. Svedkyňa jej chodila platiť šeky. Keď žalobkyňa v 1. rade ostala bez práce, tri až štyri krát denne svedkyňa telefonovala, sťažovala sa. Nebohý syn bol múdry, talentovaný, nik nemohol na neho povedať zlé slovo. Na lyžiarskom vleku trénoval deti. So žalobkyňou v 1. rade svedkyňa posielali na sviatky pohľadnice. Nebohý syn veľmi pomáhal rodičom. Všetko im urobil, nakupoval. V dedine nemajú obchod, kde dostať všetko. Bol pravou rukou rodičov. Keď bolo potrebné v meste niečo vybaviť, prišiel na bicykli, na aute. Pomáhal čo bolo treba, pomáhal pri prerábaní s uhlím, drevom. Za žalobcami v 3. a 4. rade ako rodičmi chodieval tri až štyri krát do týždňa. Podľa potreby. Chodil aj so žalobkyňou v 1. rade. S rodičmi chodili na výlety, do prírody. So žalobcom v 4. rade chodil lyžovať. Mal veľmi dobrý vzťah s rodičmi, preto im veľmi chýba. Spoločne ako rodiny chodili na guláš do hôry. Svedkyňa býva v blízkosti žalobcov v 3. a 4. rade. Majú ešte dvoch synov, vzťahy sú veľmi dobré. Z narodenia maloletej žalobkyne v 2. rade sa veľmi tešili. Pred narodením chodili fám, že dieťa sa narodí mŕtve. Svedkyňa vypovedala v silnom citovom rozpolžení, s plačom.

Výsluchom svedka H. Q. X., brata nebohého, bolo zistené, že žalobkyňa v 1. rade s manželom viedli vyrovnaný život. Zúčastňovali sa rôznych spoločenských podujatí chodili na preteky, festivaly. Víkendy trávili v zime na kopci, cez leto chodili na stanovačky, výlety, hudobné festivaly, venovali sa cyklistike, turistike. Teraz z toho už nič nie je. Žalobca v 4. rade je veľký fanúšik rally. Nebohý brat brával otca na preteky, aj do zahraničia, do Čiech, do Poľska. Teraz otec už nechodí na preteky. Nebohý brat pomáhal rodičom v domácnosti, chystal drevo, pri vybavovaní administratívnych vecí, ak bolo potrebné napísať niečo na počítači, vybaviť v meste. Rodičia zostali bez tejto pomoci. Na žalobcovi v 4. rade vidno, že ho udalosť zasiahla. Predtým bol usmiaty, chodieval von. Utrpel mozgovú príhodu. Žalobkyňa v 3. rade má tiež zdravotné problémy. Je smutná, nie je ako predtým. Nebohý brat navštevoval rodičov niekedy každý deň, alebo tri až štyri krát do týždňa.

Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/105/2010, bolo zistené, že rozsudkom právoplatným 12. 5. 2011, bol žalovaný uznaný vinným, že dňa 20. 6. 2010 o 00.15 hod. po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov viedol osobné motorové vozidlo zn. Peugeot, ev. č. J. -

XXX O. v Liptovskom Mikuláši po štvorprúdovej ceste č. I/18 na Ulici 1. mája v smere od Okoličného do centra mesta a pri Pekárňach Včela - Lippek, k. p., neprispôbil jazdu vozidla situácii v cestnej premávke a svojim schopnostiam, pred križovatkou cez odbočovací pruh predchádzal pred ním jazdiace vozidlo vo vzdialenosti, ktorá nebola dostatočná na dokončenie predchádzania, rýchlosťou 105 km/hod. (+/-10%), prešiel do protismeru a na priechode pre chodcov pravou časťou vozidla narazil do chodca H.. Q. X., K.. X. XX. XXXX, O. G. V., K. Č.. XXX/XX, prechádzajúceho zo stredového deliaceho ostrovčeka na druhú stranu, ktorý v dôsledku nárazu a následného pádu na vozovku utrpel drvivé poranenie mozgu so zlyhaním centrálnych mozgových funkcií pri trieštivých až drvivých zlomeninách klenby a spodiny lebečnej a ďalšie zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol, obžalovanému pri dychovej skúške dňa 20. 6. 2010 o 00.27 hod bolo zistené 0,57 mg/l alkoholu v dychu. Teda ako vodič dopravného prostriedku spôsobil v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, inému z nedbanlivosti smrť. Tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 7 a pol roka. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere sedem rokov. Bola mu uložená povinnosť nahradiť poškodenej B. X., škodu vo výške 663,88 eur. Z odôvodnenia rozhodnutia bolo zistené, že žalovaný sa dopustil kumulovane porušení najdôležitejších povinností uložených vodičom zákonom o cestnej premávke, keď vozidlo viezol ovplyvnený alkoholickými nápojmi, rýchlosťou viacnásobne prevyšujúcou povolenú rýchlosť v uzavretej obci, poškodeného zrazil na priechode pre chodcov a v protismere na štvorprúdovej vozovke stavebne upravenej deliacim ostrovčekom na dva jazdné pruhy v každom smere. Navyše do protismeru sa dostal v dôsledku nedovoleného predchádzania iného motorového vozidla cez odbočovací jazdný pruh vo vzdialenosti, ktorá by mu ani neumožnila dokončenie odbočovania pred križovatkou. Takýmto spôsobom jazdy sa žalovaný musel nevyhnutne dostať do kolíznej situácie s iným účastníkom cestnej premávky, v tomto prípade chodcom, ktorý nemohol za žiadnych okolností predvídať ohrozenie zo svojej ľavej strany a pri rýchlosti približujúceho sa vozidla nemal prakticky žiadnu možnosť sa zrážke vyhnúť. Uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. 5. 2011 bolo odvolanie žalovaného zamietnuté. Z odôvodnenia rozhodnutia bolo zistené, že spôsob jazdy žalovaného považuje súd za mimoriadne nebezpečný pre ostatných účastníkov cestnej premávky, za bezohľadný a ničím neospravedliteľný. Svojim správaním prejavil vysokú mieru arogancie vo vzťahu k dodržiavaniu predpisov o cestnej premávke z pozície vodiča a absolútnu aroganciu k bezpečnosti ostatných účastníkov cestnej premávky, čo sa nezvratne prejavilo v závažnom a nenapraviteľnom následku, ktorým je smrť mladého človeka, ktorý sa v blízkej budúcnosti mal stať otcom. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. 5. 2011. Poškodená B. X. si uplatnila v trestnom konaní nárok na náhradu škody predstavujúce náklady na zhotovenie pomníka pre nebohého. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 5. 2012 bolo dovolanie žalovaného odmietnuté.

Sobášnym listom mal súd preukázané, že dňa XX. X. XXXX žalobkyňa v 1. rade a H.. Q. X. uzavreli manželstvo. Rodným listom maloletej žalobkyne v 2. rade, K.. XX. X. XXXX bolo preukázané otcovstvo neb. H.. Q. X.. Z listu žalovaného zo dňa 22. 9. 2010 bolo zistené zaslanie ospravedlnenia žalobkyni v 1. rade a z listu zo dňa 25. 6. 2010 žalobcom v 3. a 4. rade.

Z písomnej správy detskej lekárky Q.. A. F., zo dňa 30. 3. 2012 bolo zistené, že maloletá žalobkyňa v 2. rade pochádza z rizikovej gravidity, v 34. týždni tehotenstva bola žalobkyňa v 1. rade hospitalizovaná pre hroziaci predčasný pôrod, ktorý bol ukončený vakuom exktraktorom. Dieťa je od narodenia dispenzarizované v neurologickej ambulancii. Od narodenia cvičí Vojtovou metódou, ktorý zdravotný problém sa málo lepší cvičením, preto je dieťa dispenzarizované aj v detskej ortopedickej ambulancii v Žiline. Tam sa zvažuje operačná liečba - discízia úponu svalu. Naďalej pokračuje vo fyzioterapii s pravidelnými kontrolami u detského neurológa a detského ortopéda, pretrváva chabé držanie tela a torticollis vľavo. Z písomnej správy Q.. X. V., detského neurológa bolo zistené, že maloletá žalobkyňa v 2. rade je sledovaná v neurologickej ambulancii s diagnózou spastické stiahnutie kývača hlavy na krku vľavo. Dieťa je pravidelne sledované, navštevuje ambulanciu v sprievode matky. Má odporúčané rehabilitácie s dieťaťom a matka cvičí. Je sledovaná aj na ortopedickom oddelení v Žiline. Rehabilitačná liečba bude indikovaná až do úpravy stavu. Psychomotorický vývoj dieťaťa je primeraný, torticollis sa rehabilitáciou postupne zlepšuje. Zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne v 1. rade gynekologickej ambulancie Q.. Q. O. bol zistený zápis dňa 20. 6. 2010 s uvedením, že pacientke zomrel manžel, psychický stres, doporučené USG, dňa 22. 6. 2010 kontrolné vyšetrenia, doporučené vystavenie materskej dovolenky, pohybovo-kľudový režim, bola na gynekologickom oddelení od 6. do 8. júla. Z lekárskej správy Q.. U. B. zo dňa 23. 4. 2012 bolo zistené, že žalobkyňa v 3. rade bola práceneschopná od 25. 6. 2010 do 14. 12. 2010, po tragickom úmrtí syna, s diagnózou reaktívny depresívny stav,

liečba antidepresíva, sedatíva, injekčné, neskôr v tabletovej forme, psychoterapia. Úzkostné stavy v čase situačných záťaží pretrvávajú. Z písomnej lekárskej správy Q.. S. F. zo dňa 18. 4. 2012 bolo zistené, že žalobca v 4. rade bol práceneschopný od 12. 4. 2011, pre hospitalizáciu na neurologickom oddelení Liptovský Mikuláš pre náhlu cievnu mozgovú príhodu, odvtedy trvá PN, pacient čaká na konzultáciu posudkovej lekárky. Od uvedenej doby je v trvalej int. ambulancii aj neurologickej ambulancii, plánované psychiatrickopsychologické vyšetrenie pre predĺženú depresívnu reakciu pri organickej dysfunkcii mozgu.

Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 8. 12. 2011 bolo zistené, že žalobkyňa v 1. rade je poberateľkou vdovského dôchodku 380,90 eur a maloletá žalobkyňa v 2. rade je poberateľkou sirotského dôchodku vo výške 254 eur mesačne. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne bolo zistené, že žalobkyňu v 1. rade bolo priznané materské od 31. 12. 2010 na sumu 10,9587 eur denne. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš bolo zistené, že žalobkyňa v 3. rade bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 1. 4. 2012. Podľa potvrdenia Centra sociálnych služieb Anima, čistý príjem zo závislej činnosti žalobkyne v 3. rade predstavoval za kalendárny rok 2011 sumu 3.578,79 eur. Z potvrdenia o nemocenských dávkach vyhotovené Sociálnou poisťovňou bolo zistené, že žalobca v 4. rade od apríla 2011 poberal dávky nemocenského poistenia maximálne vo výške 172,60 eur mesačne.

Z písomného potvrdenia Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon tresty odňatia slobody zo dňa 16. 4. 2012 bolo zistené, že žalovaný je vo výkone trestu odňatia slobody od 16. 4. 2011. Koniec trestu je stanovený na 14. 12. 2018. Žalovaný je pracovne nezaradený. Žalovaný predložil výplatné pásky za obdobie júl až december 2010 preukazujúce tvrdenia o zamestnaní sa v cudzine. Z dohody o sprostredkovaní zamestnania občana v zahraničí bolo zistené, že žalovanému bolo sprostredkované zamestnanie v štáte Holandsko, ako pracovník v priemysle, s dohodnutou mzdou od 849,45 eur do 1.001,35 eur brutto, v priemere 36 hodín týždenne, od 15. 6. 2009 do 25. 6. 2009. Zo zmluvy o poskytnutí poradenstva a služieb bolo zistené, že objednávateľ za obstaranie poradenstva a služby si vyúčtoval poplatok 430 eur. Písomnosťou zo dňa 12. 4. 2010 úrad práce oznámil žalovanému, že ho nezaraďuje do evidencie uchádzačov o zamestnanie, keďže dňa 29. 1. 2010 podal písomnú žiadosť, avšak nedoručil doklady o ukončení pracovného pomeru. Z potvrdenia Stavoindustrie Liptovský Mikuláš, a. s. bolo zistené, že žalovaný bol v období od mája 2010 do novembra 2010 zamestnaný u uvedeného zamestnávateľa, jeho čistý priemerný mesačný príjem predstavoval 454,51 eur (s cestovným). Zo zmluvy o osobnom účte bolo zistené, že žalovaný má účet v P. O. W., U.. W., podľa potvrdenia zo dňa 1. 9. 2011 na účte mu vznikol nepovolený debetný zostatok 10,21 eur.

Podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Vyhláška MZV 120/1976 Zb. v znení neskorších predpisov):

Nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť.

Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov):

Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.):

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky:

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka:

Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka:

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka:

Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd žalobe vyhovel a priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu neoprávneného zásahu do ich súkromného a rodinného života, ktorých ochrana je garantovaná medzinárodnými dohovormi a Ústavou SR. V konaní bolo nesporné, že k zásahu do práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah bez ohľadu na zavinenie. Nečakaným šokujúcim úmrtím najbližšieho príbuzného žalobcov v 1. až 4. rade došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadostučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Trvalým narušením doterajších rodinných vzťahov žalobcov úmrtím manžela, otca a syna, stratili žalobcovia možnosť realizovať emocionálne a citové väzby k osobe, ktorá v ich dovtedajšom živote bola človekom, ktorého nemožno nahradiť. Navždy sú ochudobnení o možnosť ďalšieho vzťahu ktorý u žalobcov bol veľmi harmonický, intenzívny a naplnený. Strata manžela u žalobkyne v 1. rade v čase vysokého štádia tehotnosti predstavovala mimoriadne šokujúce osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny, na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkolvek životnej situácii, o to viac v uvedenom stave. Žalobkyňa v 2. rade definitívne stratila možnosť vykonávať svoje práva k otcovi ako plnohodnotnému rodičovi vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plní svoje funkcie. Žalobcovia v 3. a 4. rade prišli o svojho najstaršieho syna, s ktorým ich spájali silný emocionálny vzťah a takmer každodenná pomoc, napriek založeniu vlastnej rodiny. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovia so zomrelým príbuzným tvorili fungujúcu rodinu, ktorá predstavovala pre ich všetkých pevné rodinné zázemie, ukotvené v nebohom Q.. X., vzhľadom na jeho zručnosti, schopnosti a charakterové vlastnosti. Tragická strata spôsobená jeho úmrtím nie je však nahraditeľná. Inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je preto potrebné vnímať len ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Charakter spôsobenej ujmy však vyžaduje od škodcu spolupodieľať sa na uvedenej strate adekvátnym spôsobom. Znamená to zmierniť ujmu žalobcov v maximálne možnej miere. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí byť preto adekvátna zákonom požadovanému zmierneniu vzniknutej ujmy. Nebolo možné stotožniť sa s argumentáciou žalovaného, že prejavenie ľútosti, priznanie sa a uloženie trestu odňatia slobody v trvaní sedem a pol roka žalovanému za jeho protiprávne konanie, bolo postačujúce na zmiernenie vzniknutej ujmy žalobcom. V trestnom konaní je páchatel' motivovaný snahou doceliť zníženie trestu a výška trestu odňatia slobody v danom prípade odráža aj mimoriadnu nebezpečnosť činu žalovaného. Uvedenému nasvedčuje aj podávanie opravných prostriedkov (riadnych a mimoriadnych) v trestnom konaní. Základ nároku žalobcov bol preukázaný právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, ktorým bol súd viazaný. Znaleckým posudkom v trestnom konaní (podľa odôvodnení rozhodnutí v trestnom konaní) bola kvalifikovaná vysoká miera arogancie žalovaného vo vzťahu k dodržiavaniu predpisov o cestnej premávke z pozície vodiča a absolútna arogancia k bezpečnosti ostatných účastníkov cestnej premávky, čo sa nezvratne prejavilo v závažnom a nenapraviteľnom následku, ktorým je smrť mladého človeka, ktorý sa v blízkej budúcnosti mal stať otcom. Následkom kumulácie jednotlivých porušení pravidiel cestnej premávky došlo k usmrteniu príbuzného žalobcov, ktorý sa ani minimálnym spôsobom nepodieľal na predmetnej nehode (ako chodec na prechode pre chodcov v inom smernom

jazdnom pruhu nemal ani minimálnu možnosť korigovať následok). Poukaz na nedbanlivostnú formu zavinenia v tomto smere preto neobstojí, keďže pri uvedenom spôsobe jazdy a v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, absentuje akákoľvek zodpovednosť vo vzťahu k okoliu a k účastníkom cestnej premávky, pričom vozidlo sa stáva smrtiacim nástrojom.

Základ nároku bol preukázaný aj vo vzťahu k aktívnej vecne legitimovanej maloletej žalobkyne v 2. rade, ktorá sa narodila živá, čím naplnila zákonom stanovenú podmienku spôsobilosti mať práva a povinnosti. Platná právna úprava výslovne a jednoznačne priznáva práva aj dieťaťu počatému s podmienkou, ak sa narodí živé. Niet preto žiadneho dôvodu, aby práve žalobkyňa v 2. rade, u ktorej je zásah do jej rodinného života najzávažnejší, prišla o svoje nadobudnuté práva, medzi ktoré patrí aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku usmrtenia jej otca. V čase tragickej udalosti mala maloletá žalobkyňa v 2. rade právnu subjektivitu podmienenú, ktorá podmienka bola naplnená narodením maloletej.

Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka, napriek plynutiu času. Následky protiprávneho konania žalovaného nebolo možné odstrániť morálnou satisfakciou, ako ani vyslovením viny a uložením trestu v trestnom konaní. Bolo prihladané na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcov ako najbližších príbuzných, po preukázaní väzieb, ktoré existovali v čase zásahu do ich práva na ochranu osobnosti. V konaní boli preukázané silné citové, morálne, rodinné putá k nebohému, vytvorené v rámci realizácie práva žalobcov na súkromný a rodinný život. Z nečakanej traumatickej, šokujúcej udalosti prežívali žalobcovia pocity mimoriadnej bolesti, úzkosti, smútku zo straty možnosti viesť s nebohým rodinný život ďalej. Protiprávnym konaním žalovaného došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských vzťahov. Mimoriadnosť zásahu do práva žalobkyne v 1. rade vyplývala zo skutočnosti, že v čase tragickej udalosti bola v ôsmom mesiaci tehotenstva. V takomto období sa ženám venuje mimoriadna ohľaduplnosť, zvýšená pomoc, podpora a ochrana. Nečaká šokujúca smrť manžela je tak znásobená uvedeným obdobím, s čím súvisí potreba vyvinutia mimoriadnej sily na zvládnutie tragickej situácie, s cieľom ochrániť vlastné zdravie a tým aj zdravie dieťaťa. Žalobkyňa v 1. rade s nebohým manželom tvorili harmonický pár, s ktorým viedli aktívny spoločenský, športový, rodinný život, spolu s ostatnými členmi príbuzenstva a priateľmi. Ťaživosť situácie sa prejavila hospitalizáciou žalobkyne v 1. rade dva týždne po tragickej udalosti. Zdravotné problémy maloletej žalobkyne v 2. rade zaťažujú žalobkyňu v 1. rade ako jediného pozostalého rodiča, ktorý je tak odkázaný zvládnuť celú starostlivosť o domácnosť a dieťa sám. Obdobie po narodení dieťaťa sa taktiež vyznačuje intenzívnou a úzkou súčinnosťou obidvoch rodičov, o to viac v prípade zdravotných komplikácií dieťaťa. V neposlednom rade pre žalobkyňu v 1. a 2. rade úmrtie znamenalo aj stratu živiteľa rodiny. Maloletá žalobkyňa v 2. rade bola od svojho prvého okamihu na svete definitívne ochudobnená o možnosť vidieť, spoznať svojho vlastného otca a rozvíjať celoživotný vzťah dieťaťa a biologického rodiča, ktorý je nenahraditeľný. Zásah do jej rodinného života spôsobil destabilitu, zánik úplnej rodiny, v ktorej by bola rástla a bola vychovávaná. Maloletá žalobkyňa v 2. rade stratila celoživotnú oporu, otca. Napriek svojmu útlému veku je už evidovaná vo viacerých odborných lekárskejších ambulanciách, čo zintenzívňuje absenciu prítomnosti a pomoci otca ako druhého rodiča. Žalobkyňa v 3. rade veľmi ťažko prežívala smrť najstaršieho syna. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané paralyzovanie jej bežných každodenných činností, neschopnosť zapojiť sa do pracovného procesu. Ťaživosť straty mala za následok zdravotné problémy, pre ktoré vyhľadala lekársku pomoc, pričom jej bola stanovená diagnóza reaktívny depresívny stav. Bola jej predpísaná liečba antidepresívami, sedatívami, najskôr v injekčnej forme, neskôr v tabletkovej forme, ako aj psychoterapia. Podľa lekárskej správy úzkostné stavy žalobkyne v 3. rade v čase situačných záťaží pretrvávajú. Žalobca v 4. rade ťažký stav straty úzkostne prežíval adekvátne svojej osobnostnej výbave, nepochybne však rovnako ťaživo ako žalobkyňa v 3. rade. So synom mali viacero spoločných záľub, ktorým sa aktívne spoločne venovali (najmä lyžovanie a ďalšie aktivity v lyžiarskom stredisku, automobilové preteky). Výsluch pre žalobcu v 4. rade bol aj v priebehu konania ťaživý, keďže prekonal mozgovú príhodu, s čím boli spojené závažné zdravotné komplikácie. Celkový aktívny spoločenský a rodinný život žalobcov v 3. a 4. rade sa podstatným spôsobom zmenil. Prestali sa venovať svojim záujmom, stretávať sa s priateľmi, vyhýbajú sa spoločnosti. Stratili synovu všestrannú pomoc, zanikli spoločné rodinné guláše, oslavy, výlety, návštevy k príbuzným. Skutočnosť, že majú dvoch mladších synov je bez relevantného významu k vzniknutej ujme, vzhľadom

na jedinečný vzťah rodiča a dieťaťa a hodnotu, ktorú tento vzťah poskytoval (o ktorú hodnotu žalobcovia v 3. a 4. rade prišli v dôsledku protiprávneho konania žalovaného). Z nečakanej traumatickej šokujúcej udalosti prežívali žalobcovia v 1., 3. a 4. rade pocity veľkej bolesti, úzkosti, smútku a stavu bezradnosti. Je všeobecne známe, že každá tragédia v živote človeka negatívnym spôsobom ovplyvňuje jeho zdravotný stav, najmä psychické zdravie. Rozsah vykonávania dokazovania v danom druhu súdneho konania má preto zohľadňovať uvedenú skutočnosť, aby nedošlo k ďalšej ujme do práv žalobcov. V súdnych pojednávaniach pri vypočúvaní žalobkyne v 1. rade, žalobcov v 3. a 4. rade, ako aj výsluchu svedkyne krstnej matky zomrelého, boli prejavy zo strany uvedených osôb silne emotívne, vypovedali v stave ťažkého citového rozpoloženia a rozrušenia. Spomienky na nebohého a tragickú udalosť u uvedených osôb vyvolávali bolesť a tým prehľbovali spôsobenú ujmu. Vykonávanie akéhokoľvek ďalšieho dokazovania by bolo kontraproduktívne a viedlo by len k ďalším ujмам.

Pri hodnotení okolností prípadu bolo prihliadané aj na druh protiprávneho konania žalovaného. Bol uznaný vinným z kumulovaných porušení najdôležitejších povinností uložených vodičom zákonom o cestnej premávke, keďže vozidlo viedol ovplyvnený alkoholickými nápojmi, rýchlou viacnásobne prevyšujúcou povolenú rýchlosť v uzavretej obci, poškodeného zrazil na prechode pre chodcov a v protismere, do ktorého sa navyše dostal v dôsledku nedovoleného predchádzania iného motorového vozidla. Podľa odôvodnenia súdneho rozhodnutia v trestnom konaní uvedeným spôsobom jazdy sa žalovaný musel nevyhnutne dostať do kolíznej situácie s iným účastníkom cestnej premávky, v danom prípade chodcom, ktorý za žiadnych okolností nemohol predvídať ohrozenie a pri rýchllosti približujúceho sa vozidla nemal žiadnu možnosť zrážke sa vyhnúť. Je potrebné uviesť, že v prípade predmetného neoprávneného zásahu podľa § 13 Občianskeho zákonníka ide o objektívnu zodpovednosť, teda zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Náhrada nemajetkovej ujmy, pokiaľ bola ľútosť žalovaného a jeho ospravedlnenie úprimné, umožňuje žalovanému podieľať sa na strate, ktorú žalobcom spôsobil, a to adekvátnym spôsobom. Znamená to nielen pri súčasných majetkových pomeroch, ale aj pri nadobúdaní majetku snažiť sa zmierniť ujmu žalobcov v maximálne možnej miere. Žalobcovia v 1. až 4. rade budú niesť stratu svojho najbližšieho člena rodiny po celý svoj život.

V rámci úvah o výške náhrady bol súd limitovaný aj rozsahom uplatnených nárokov žalobcov v 1. až 4. rade, keďže ide o originárne, nie odvodené, právo v ich osobnostnej sfére. Súd prihliadal na skutočnosť, že voči žalovanému si uplatnili nároky viacerí najbližší príbuzní (žalobcovia v 1. až 4. rade). Majetkové pomery účastníkov nie sú pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy rozhodujúcim hľadiskom v zmysle platnej právnej úpravy. Súdna prax ustálila oprávnenosť občianskoprávnej sankcie za zásah do osobnosti fyzickej osoby spočívajúci v usmrtení blízkej osoby.

Pri priznávaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch však súdna prax nie je ustálená. Bolo prihliadané na judikatúru v predmetnej oblasti, ako aj právnu úpravu pri odškodňovaní úmrtia v rámci inštitútu náhrady škody v ČR (podľa ktorého každému dieťaťu prináleží zákonný nárok na jednorázové odškodnenie 240.000,-Kč v prípade úmrtia rodiča), v spojení s ústavnoprávnou judikatúrou. Pokiaľ však uvedené jednorázové odškodnenie nie je dostatočnou satisfakciou za vzniknutú ujmu na osobných právach, nie je vylúčené, aby sa dotknuté osoby domáhali ďalšej satisfakcie podľa ustanovení na ochranu osobnosti (Pl. ÚS ČR 16/2004). V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 6C/67/2004 (publikované rozhodnutie) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života (strata matky, s ktorou tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu) vo výške 400.000,-Sk, t. j. 13.277,57 eur, v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/130/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 8Co/119/2011-192 zo dňa 30. 6. 2011 nahradenie nemajetkovej ujmy predstavovalo 10.000 eur (v dôsledku úmrtia syna) a v konaní sp. zn. 7C/121/2010 vo výške 26.000 eur (náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku zavineného usmrtenia matky). Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 7C/162/2011-165 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur každému z rodičov za úmrtie syna (po zohľadnení spoluzavinenia poškodeného pri dopravnej nehode). V prípade rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (prípád Kontrová proti Slovenská republika zo dňa 31. 5. 2007 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur v dôsledku zásahu do súkromného a rodinného života). Rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 16. 2. 2011, č. k. 14C 31/2010 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému z rodičov za stratu dieťaťa vo výške 25.000 eur (povinnej osobe bol v trestnom konaní uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky, keďže počas predchádzania iného motorového vozidla prešiel do protismere, kde došlo k čelnej zrážke s motorovým vozidlom). Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 1. 12. 2008, č. k. 1C 149/2007 bola

priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 19.916 eur v dôsledku úmrtia manžela (povinná osoba predchádzala vozidlo v úseku cesty, kde je predchádzanie zakázané a po prejdení do protismeru čelne narazila do protiidúceho motorového vozidla). Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 31. 5. 2012, č. k. 7C/276/2011-96 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 26. 11. 2012, č. k. 5Co/315/2012-125, súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel a priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov v 1. a 2. rade v dôsledku úmrtia matky (povinná osoba v dôsledku nesprávnej techniky jazdy pri prejazde zákrutou dostala šmyk, prešla do protismeru a vozidlom narazila do stojacej chodkyne na autobusovej zastávke). Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 31. 5. 2012, č. k. 10Co/236/2011, na ktorý poukázal žalovaný, bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur každému z rodičov za stratu dieťaťa (súrodencovi 10.000 eur), pričom povinná osoba v trestnom konaní v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a nesledovaniu situácie v cestnej premávke zrazila zozadu maloletého chodca kráčajúceho po pravej krajnici, pričom alkohol u vodiča zistený nebol. S poukazom na uvedené je potrebné prihliadať predovšetkým na individuálne okolnosti prípadu a váženie kolízie práv sporových strán, ktoré sú rozdielne v každom jednotlivom prípade. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné tiež vnímať v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k cenovým reláciám v súčasnej dobe, v porovnaní s následkami spôsobenými nenahraditeľnou stratou príbuzného žalobcov.

Pri zohľadnení všetkých zistení, preukázaných skutočností, okolností za ktorých došlo k zásahu do práv žalobcov, súd vyhovel žalobe a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom adekvátne ich príbuzenskému vzťahu s nebohým H.. Q.. X., intenzite a rozsahu zásahu do práva na súkromie a rodinný život. S poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie najväčšiu ujmu utrpela maloletá žalobkyňa v 2. rade definitívnou stratou možnosti viesť rodinný život zo svojim otcom od narodenia. Hlboká strata manžela a spolurodiča v období vysokého štádia tehotenstva po šiestich rokoch harmonického manželstva predstavovala nenávratnú deštrukciu manželského a rodinného vzťahu. Žalobcovia v 3. a 4. rade mali s nebohým synom mimoriadne blízky vzťah, intenzívne rozvíjaný a napĺňaný, adekvátne im potrebám, záujmom a citovej blízkosti. Preto zásah do ich súkromia a rodinného života bola značne intenzívny, hoci nebohý syn mal už založenú svoju rodinu. Žalobkyni v 1. rade súd preto priznal náhradu nemajetkovej ujmy 20.000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 23.000 eur, žalobkyni v 3. rade sumu 10.000 eur a žalobcovi v 4. rade sumu 10.000 eur. Priznaná náhrada musí spĺňať požiadavku primeranosti vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov, inak by došlo k spôsobeniu ďalšej ujmy na ich strane. Žalovaný by sa mal preto podieľať kompenzovaným absolútnej ujmy adekvátnou výškou náhrady. Priznaná výška náhrady spĺňa požiadavku proporcionality zásahu vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov. Korigovanie priznanej sumy by však uvedenú požiadavku primeranosti nespĺňalo. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je adekvátna aj po zohľadnení všetkých okolností prípadu. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv žalujúcej a žalovanej strany, keďže priznané finančné plnenie by nemalo mať pre žalovanú stranu likvidačný charakter. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu práva nemateriálnej povahy, týkajúceho sa osobnej integrity človeka, vrátane ľudskej dôstojnosti. Uvedenú voľnú úvahu je potrebné vnímať práve v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k aktuálnym cenovým reláciám. Spravodlivá voľná úvaha je výsledkom spravodlivého riešenia kolízie práv účastníkov konania tak, aby žalobcovia priznanú požadovanú náhradu mohli oprávnene vnímať ako zadosťučinenie. Nie je však uvedenou úvahou, v rámci ktorej sa zníži uplatnená náhrada pod adekvátnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, predstavujúcu dôstojné a zadosť učiňujúce odškodnenie. V prípade poškodenia vecí sa náhrada škody priznáva adekvátne skutočnej ujme, bez stanoveného finančného limitu. Nadväzne na uvedené by hodnoty nemateriálnej povahy (život, zdravie, dôstojnosť) nemali požívať nižšiu ochranu. Za predpokladu naplnenia požiadavky proporcionality môže dôjsť ku skutočnému zmierneniu vzniknutej ujmy zo strany škodcu (aké odškodnenie by požadoval on sám v prípade vymenených pozícií). S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti nebolo možné prihliadať na priznané náhrady nemajetkovej ujmy označenej žalovaným. Podľa Nálezu Ústavného súdu ČR 350/03 princíp proporcionality patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré sa v európskej právnej kultúre bezozvyšku uplatňujú. Vo svetle všeobecných zásad je potrebné interpretovať aj jednotlivé ustanovenia právnych predpisov (náhrada škody na zdraví, sťaženie spoločenského uplatnenia). Porušením pravidla proporcionality môže tak dôjsť k zásahu do ústavou garantovaných práv a to práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na uvedené súd korigoval uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy v súlade s princípom proporcionality. Bolo potrebné prihliadať na skutočnosť, že došlo ku kumulovaniu nárokov viacerých najbližších príbuzných, so zachovaním princípu primeranosti, ako aj kazuistiku rozhodovacej činnosti súdov a judikatúru. V

prevyšujúcej časti bola preto žaloba žalobcov zamietnutá. Náhrada nemajetkovej ujmy nižšou sumou by prichádzala do úvahy pri zohľadnení kvalifikovaného spoluzavinenia poškodeného, k čomu nedošlo, ako aj v prípade inej intenzity a rozsahu zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcov. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému nemá likvidačný charakter a napĺňa princíp proporcionality ako súčasť práva na súdnu ochranu.

O náhrade trov konania súd rozhodne podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prihliadal na druh uplatňovaného nároku, počet žalobcov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.